

Un fragment din „Societate alienată și societate sănătoasă”, de Erich Fromm

written by Redactia Marginalia | December 15, 2020

„Omul de astăzi acționează și simte ca un automat. El nu experimentează nimic prin el însuși, se vede trăind ca un străin pe care crede a-l fi recunoscut; surâsul lui artificial a luat locul râsului natural; flecărelile sale lipsite de sens țin locul unei comunicări autentice; o disperare latentă ucide în el durerea spontană. Se pot deduce de aici două judecăți. Prima este că acest om suferă de o lipsă de spontaneitate și de individualitate aparent incurabilă. A doua este că el nu diferă în esență de milioane de alți oameni care se găsesc în situația sa. Pentru majoritatea dintre ei, cultura a oferit date care să îi facă apti să trăiască *în stare de insuficiență fără a fi bolnavi*. Totul se petrece ca și cum fiecare civilizație ar oferi remediile potrivite pentru nevrozele pe care ea ar trebui să le producă în mod normal. Să presupunem că mijloacele noastre obișnuite de cultură, cinematograful, radioul și altele, ar înceta să se manifeste timp de numai patru săptămâni. Aceste soluții fiind barate, care ar fi soluțiile pentru oamenii lăsați în seama propriilor lor resurse? Fără îndoială că, până și pentru o atât de scurtă perioadă de timp, în rândul populației s-ar manifesta mii de depresii nervoase și că mult mai numeroase încă ar fi crizele de angoasă, foarte apropiate de nevrozele veritabile.”

Erich Fromm, *Societate alienată și societate sănătoasă*, traducere din limbile franceză și engleză de Nicolae Frigoiu, editura Politică, București, 1983.